बलरूपेमयिबलवंतःप्रोताः कामरागविवर्जितं कामस्तृष्णा रागःरंजना तौहिआविद्यकौ अतोनिरविद्यस्यबलंतद्वर्जितं एवंधर्माविरुद्धकामरूपेमयिईदृशाःकामवंतःप्रोताः ॥ ११ ॥ सात्विकाःधर्मज्ञानवैरा
ग्यैश्वर्यादयः राजसाःलोभप्रवृत्त्यादयः तामसाःनिद्रालस्यादयः तान्सर्वान्मत्तएवरसतन्मात्रादिरूपात्सूत्रात्मनोनिर्गताइतिविद्धि नन्वेवंतवसर्वजगदात्मनोविकारित्वापत्त्याकौटस्थ्यहानिरित्याशंक्याह नत्वहंते
षुतेमयीति येष्वबादयःप्रोतास्तेषुसूत्रावयवभूतेषुरसादिषुअनृतजडरूपेष्वबाधितात्मचिन्मात्ररूपोघटशरावोदचनादाविवमृत्नास्मि अनृतस्यास्यसत्तास्फुरणेएवस्वकीयेप्रयच्छामिनत्वनृतात्माभवामीत्यर्थः
तेतुमय्येवाध्यस्तामदनन्याः यथारज्ज्वामध्यस्ताःसर्पादयोरज्ज्वनन्याः तदनन्यत्वमारंभणशब्दादिभ्यइतिन्यायात् अनन्यत्वंव्यतिरेकेणाभावः नखल्वनन्यत्वमित्यभेदंब्रूमः किंतुभेदंनिषेधामः कुतःआरंभण
शब्दात् वाचारंभणंविकारोनामधेयमितिविकारस्यवागालंबनत्वेनस्वप्नमायेंद्रजालिकविषयसाम्यश्रुतेः नह्यात्मनोविचित्रप्रपंचात्मत्वेतेमयीत्यंशाविरोधेपिनत्वहंतेष्वित्यंशेविरोधपरिहारोयुज्यते कार्यस्य
कारणात्मकत्वावश्यंभावात् तस्माद्विवर्त्तवादाश्रयेणैवब्रह्मणोजगदुपादानत्वकूटस्थत्वेनिर्वहतइतिसाधूक्तंनत्वहंतेषुतेमयीति ॥ १२ ॥ कथंतर्हिस्थूलसूक्ष्मप्रपंचबाधेनजनाआत्मानंनावगच्छंतीत्याशंक्याह त्रि
भिरिति एभिःपूर्वोक्तैस्त्रिभिस्त्रिविधैर्भावैःप्रकाशप्रवृत्तिनियमाद्यैर्गुणमयैःसत्वरजस्तमोगुणविकारैःइदंचराचरप्राणिजातंजगच्छब्दवाच्यंमोहितंसत्एभ्योगुणेभ्यःपरमांनजानाति यथारज्ज्वांसर्पभ्रमेणव्याकु

वलंबलवतांचाहंकामरागविवर्जितं ॥ धर्माविरुद्धोभूतेषुकामोस्मिभरतर्षभ ॥ ११ ॥ येचैवसात्विकाभावाराजसास्ता
मसाश्चये ॥ मत्तएवेतितान्विद्धिनत्वहंतेषुतेमयि ॥ १२ ॥ त्रिभिर्गुणमयैर्भावैरेभिःसर्वमिदंजगत् ॥ मोहितंनाभिजाना
तिमामेभ्यःपरमव्ययं ॥ १३ ॥ दैवीह्येषागुणमयीममायादुरत्यया ॥ मामेवयेप्रपद्यंतेमायामेतांतरंतिते ॥ १४ ॥

लःसर्पात्परांरज्जुंनजानातितद्वत् परत्वेहेतुः अव्ययं एतेभावाःपरिणामित्वात्व्ययवंतःअहंतुतद्विपरीतःसाक्षीइत्यव्ययः ॥ १३ ॥ देवस्यजीवरूपेणलीलयाक्रीडतोममसंबंधिनीयंदैवी हिप्रसिद्धा पिंडब्रह्मांडरूपेण
विततताएषाममचिन्मात्रस्यमायामामहंनजानामीतिसाक्षिप्रत्यक्षत्वेनापलापानर्हाअनृतस्यप्रपंचस्येंद्रजालादेरिवप्रकाशिका गुणमयीसत्वरजस्तमोगुणमयी दुरत्ययादुरतिक्रमा येमामेवसर्वभूतस्थंभगवंतंवासु
देवंप्रपद्यतेविषयीकुर्वंतितएवैतांमायांतरंति अधिष्ठानज्ञानेनैवसमूलस्यभ्रमस्योच्छेदोभवति नतुज्ञानांतरेणवावृत्तिनिरोधेनवेत्यर्थः अयमर्थः जीवेश्वरविभागशून्येशुद्धचिन्मात्रेकल्पितोमायादर्पणश्चित्प्रतिबिं
बरूपंजीवंवशीकृत्यबिंबचैतन्यमनुरुध्यप्रचलति अयस्कांतमनुरुध्येवलोहशलाका इदमेवईश्वराधीनत्वंमायायाः ईश्वरस्यचमायाद्वारासर्वस्रष्टृत्वमपि तथाचश्रुतिः अस्मान्मायीसृजतेविश्वमेत
त्तस्मिंश्चान्योमाययासन्निरुद्धइति तथाचैकैवमायाजीवेश्वरयोरुपाधिर्दर्पणइवबिंबप्रतिबिंबयोर्बिंबप्रतिबिंबभावानाक्रांतमुभयानुस्यूतंशुद्धचिन्मात्रमन्यत्तृतीयंमुक्तप्राप्यं जीवेश्वरौचउपाधिपक्षपातद
शायामल्पज्ञत्वसर्वज्ञत्वशास्यत्वशासितृत्वादिभावंभजेते तावेवतदभावेउपाधिप्रचारदर्शिनौउदासीनबोधरूपतयाजीवसाक्षीश्वरसाक्षीतिशब्दाभ्यांव्यवह्रियेते एवंचजीवईश्वराराधनावाप्तप्रत्यक्तत्वज्ञाने
नमायायांनष्टायांतत्कार्यस्यापिनाशेनसाक्ष्याभावात्साक्षित्वमपिपरित्यज्यबिंबप्रतिबिंबानुस्यूतंशुद्धंतृतीयंचैतन्यंप्राप्नोतीतितदिदमुक्तं दैवीमायेति ममायेतिचैकस्याएवजीवेश्वरसंबंधित्वंजीवस्येश्वरभज
नेनमायातरणमितिच ॥ १४ ॥

Digitized by Google